

2002-11-18

Jordbruksverket
Växtodlingsenheten
att Anna Pettersson
551 82 JÖNKÖPING

STATENS JORDBRUKSVERK
REG.KONT.

2002-11-20

Dnr 25 5033/00

Slutredogörelse avseende jämförelser av parasitbörda hos tackor och lamm i ekologiska besättningar med respektive utan växelbete med nötkreatur

Bakgrund

Frågor om växelbete, där olika djurarter betar marker vid olika perioder under en betessäsong, kan ha någon inverkan på den parasitbörda som etablerats är intressanta för många djurslag, däribland får och nötkreatur.

Eftersom målsättningen är att uppfödning av får ska kunna ske med begränsad användning av läkemedel mot parasiter och att nya kunskaper erhållits om parasitproblem i ekologiska besättningar genomfördes 2001-02, en studie av parasitbelastning hos tackor och lamm, med respektive utan växelbete med nötkreatur.

Genomförande

Studien genomfördes enligt plan i 9 besättningar som tillämpade växelbete med får och nötkreatur samt i 7 besättningar med enbart färhållning på bete. De studerade besättningarna tillämpade ekologisk produktion.

Projektledare har varit färhälsoveterinär Åsa Lindqvist Svenska Djurhälsovården, Kalmar. De parasitologiska undersökningarna har utförts vid Vidilab AB och parasitologiska resultatutvärderingar har gjorts av professor Olof Nilsson.

Resultat

Med hänvisning till resultaten i tabellerna 1-3 konkluderas att studien visat att

- Växelbetning mellan får och nötkreatur inte reducerar utskiljningen av trichostrongyloidägg jämfört med icke växelbetande djurgrupper.
- Inga statistiskt signifikanta skillnader påvisades avseende antal påvisade parasitarter i besättningar med växelbete jämfört med sådana som inte tillämpar växelbetning.

Växelbetningen mellan får och nötkreatur har inte haft något inflytande på parasitbördan hos fåren i de studerade ekologiska besättningarna.

Jan Åke Robertsson

SVENSKA DJURHÄLSOVÅRDEN AB

Postadress

121 86 Johanneshov

Besöksadress

Slakthusplan 4

Telefon

08-725 82 00

08-725 81 82

08-725 82 09

Telefax

08-725 81 72

Postgiro

401 49 19-7

Bankgiro

5103-8917

Organisations/V A T nr

SE556190407801

Internetadress

www.svdltv.org

Tabell 1

Förekomst av parasitägg i träckprov från tackor (T) och lamm (L) vid olika provtagningstillfällen. Antal äggpositiva besättningar med växelbetning (V) och utan växelbetning (K).

Kategori djur	V T vår	V T aug	V L aug	V L nov	K T vår	K T aug	K L aug	K L nov
Antal undersökta besättningar	9	8	8	7	7	5	6	5
Äggpositiva besättningar								
Trichostr. Totalt	9	7 *	8	7	7	4	6	5
Ostertagia	9	4	6	5	6	3	4	1
Trichostrongylus	9	5	7	6	6	3	6	5
Haemonchus	2	1	2		3		1	
Cooperia								
Nem. Filicollis	4		5	5	4	1	5	3
Nem. Spathiger							2	1
Bunostomum								
Capillaria		1	2	1	2	2	1	
Chabertia	8	6	8	6	6	1	6	
Trichuris				2	1		2	3
Strongyloides	5	4	7	5	6	4	5	4
Moniezia	1	1	2	4	1	1	3	1
Dictyocaulus								
Protostrongylus								
Muellerius	2	1						

Anm: * 6 kläckta. Ej ifyllda rutor = Ej påvisade genera/species.

Konklusion: Inga statistiskt signifikanta skillnader mellan grupperna.

Tabell 2

Prevalenser och EPG-värden för trichostrongylida maskar hos tackor (T) och lamm (L) i besättningar med växelbetning (V) och utan växelbetning (K)

	V T vår	V T aug	V L aug	V L nov	K T vår	K T aug	K L aug	K L nov
Antal djur	80	64	64	53	56	49	47	40
% EPG +	75	28,1	78,1	81,1	76,8	16,3	78,7	75
EPG medeltal								
arithmetiskt	240	43	284	552	540	30	240	653
geometriskt	54	3	55	137	92	1	51	99
log (EPG+1)	1,74	0,576	1,752	2,14	1,967	0,355	1,714	2,001
s.d.	1,074	0,944	1,033	1,119	1,186	0,82	0,994	1,248

Statistiska skillnader i EPG-värden mellan jämförbara grupper

Grupper	t-värden	p-värden
V T vår-K T vår	1,159	0,10<p≤0,375
V T aug-K T aug	1,303	0,05<p≤0,100
V L aug-K L aug	0,192	p>0,4
V L nov-K L nov	0,564	0,10<p≤0,375

KONKLUSION: Växelbetning mellan får och nötkreatur reducerar inte utskiljningen av trichostrongyliägg jämfört med icke växelbetande djurgrupper.

Tabell 3

Förekomst av parasitägg i träckprov från 1-2 år gamla ungnöt i besättningar som tillämpat växelbetning

Provtagning:	juni	augusti-oktober
Antal besättningar	8	7
Antal äggpositiva besättningar	5	7
Antal djur	43	38
% ägg positiva djur	30,2	28,9
Medeltal EPG		
Totalt	20	18
För äggpositiva djur	65	64
Max EPG	150	100

Påvisade gener: Ostertagia, Cooperia, Trichostrongylus